

—
PATAISOS
—

– Smėlio ir žvyro per akis, – Gitanas uždarė lagaminėlį. – Tačiau štai galvosūkis. Iš kur tokia negirdėta šių nepaprastų iškasenų paklausa?

– Statybų bumus kaimyninėse Latvijoje ir Suomijoje? Smėlio stokojančioje Latvijoje? Žvyro stokojančioje Suomijoje?

– O kaip šios šalys išvengė pasaulinio finansinio kracho?

– Latvijos demokratinės institucijos tvirtos ir stabilios, – paaiškino Čipas. – Tai finansinis Baltijos šalių centras. Suomija griežtai apribojo trumpalaikio užsienio kapitalo išvežimą ir išsaugojo pasaulinio lygio baldų pramonę.

Lietuvis linktelėjo akivaizdžiai patenkintas. Idena trinktelėjo kumščiais į stalą.

– Dieve, Gitantai, Čipas fantastiškas! Pasirašydamas sutartį, jis turi gauti premijinę priemoką. Be to, jam reikės suteikti pirmarūšes gyvenimo sąlygas Vilniuje ir mokėti padienį honorarą doleriais.

– Vilniuje? – perklausė Čipas.

– Taip, mes parduodam šalj, – paaiškino Gitanas. – Reikia patenkinto kliento iš JAV vietoje. Be to, tenai daug saugiau darbuotis žiniatinklyje.

– Negi iš tiesų tikėtės, kad Amerikos investuotojai siųs jums pinigus? – nusijuokė Čipas. – Kokiu pagrindu? Dėl smėlio stygiaus Latvijoje?

– Jie man jau siunčia pinigus, – atkirto Gitanas, – mat iškrėčiau tokį menką pokštą. Nė neužsiminiau apie smėlį ir žvyrą, pakako vieno pikto pokšto. Jau turiu dešimtis tūkstančių dolerių. Bet man reikia milijonų.

– Gitantai, brangusis, – įsiterpė Idena. – Privalai įtraukti punktą dėl materialinio skatinimo. Samdos sutartyje būtina užmokesčio didinimo sąlyga. Kai tik Čipas padvigubins tavo pajamas, tu jam indeksuosi atlyginimą.

– Jei pajamos padidės šimtą kartų, patikėk, Čipas bus turtingas žmogus.

– Aš turėjau galvoje raštišką sutartį.

Gitanas susižvalgė su Čipu, ir jie be žodžių pasikeitė nuomėmis apie kabineto šeimininkę.

– Idena, koks dokumentas? – paklausė jis. – Kaip vadinsis Čipo darbas? Tarptautinio interneto aferisto konsultantas? Pirmasis sukčiaus pavaduotojas?

– Tyčinės nusikalstamos apgaulės viceprezidentas, – pasiūlė Čipas. Idena suspigo iš susižavėjimo.

– Nuostabu!

– Mam, žiūrėk, – tarė Eiprilė.

– Mūsų susitarimas griežtai žodinis, – pareiškė Gitanas.

– Juk iš esmės jūs nesielgiat neteisėtai, – tarė Idena.

Gitanas atsakė į jos klausimą ilgu žvilgsniu pro langą. Su raudona dygsniuota striuke buvo panašus į motokroso lenktynininką.

– Aišku, ne, – atsiliepė jis.

– Vadinasi, tai ne internetinis sukčiavimas norint pasisavinti lėšas, – pasitikslino Idena.

– Ne, ne. Sukčiavimas? Ne.

– Nieko nenoriu gąsdinti, bet labai panašu į sukčiavimą.

– Visus apkeičiamuosius mano šalies vertybinius popierius jūsiškė pasiglemžė mums nespėjus nė mirkstelėti, – tarė Gitanas. – Turtinga ir galinga šalis nustatė taisykles, pagal kurias lietuviai turi merdėti. Kam mums laikytis šių taisyklių?

– Esminis Fuko klausimas, – tarė Čipas.

– Robino Hudo irgi, – atsiliepė Idena. – Todėl vis dar nesu įtikinta, kad jūsų veikla teisėta.

– Siūlau Čipui penkis šimtus JAV dolerių per savaitę. Ir premijinę priemoną, kokia man atrodyt tinkama. Čipai, siūlymas tave domina?

– Šiame mieste galiu uždirbti daugiau, – atsakė Čipas.

– Pasiūlyk bent tūkstantį per dieną, – tarė Idena.

– Vilniuje doleris – didelis pinigas.

– Nė kiek neabejoju, – atšovė Idena. – Mėnulyje irgi. Tik ką pirkti?

– Čipai, – tarė Gitanas, – paaiškink Idenai, ką galima neturtingoje šalyje gauti už dolerius.

– Man atrodo, neblogai pavalgyti ir išgerti, – atsakė Čipas.

– Šalyje, kurios jaunoji karta nė nesapnavo dorovės, be to, yra alkana.

– Veikiausiai nesunku susirasti dailią pana, jei tai turit omeny.

– Jei tau nesusops širdies, – postringavo Gitanas, – įsivaizduok, kaip daili jauna mergytė iš provincijos atsiklaupia ir...

– Fu, Gitantai, – įsiterpė Idena, – kambaryje vaikas.

– Aš saloje, – pareiškė Eipirilė. – Mama, pažvelk į mano salą.

– Apie vaikus ir kalbu, – paaiškino Gitanas. – Penkiolikmetes. Turi dolerių? Trylikametės. Dvylikametės.

– Dvylikametės ne mano skonio, – tarė Čipas.

– Tau labiau patinka devyniolikmetės? Devyniolikmetės pigesnės.

– Atvirai kalbant, ee... – Idena sumosavo rankomis.

– Aš noriu, kad Čipas suprastų, kodėl doleris – didelis pinigas. Kodėl mano siūlymas priimtinas.

– Visa bėda, – tarė Čipas, – kad tais pačiais doleriais aš mokėsiu palūkanas už amerikietiškas skolas.

– Patikėk, Lietuvoje tuo nieko nenustebinsi.

– Čipas nori tūkstančio dolerių per dieną plus finansinio paskatinimo už veiklą.

– Tūkstantis per savaitę, – tarė Gitanas. – Už pagalbą įteisinant mano projektą. Už kūrybinį darbą ir potencialių klientų įtikinimą, kad nuogaustai nėra ko.

– Vienas procentas bendrojo pelno, – nenusileido Idena. – Vienas procentas minus jo dvidešimties tūkstančių dolerių mėnesinis atlyginimas.

Nekreipdamas į ją dėmesio, Gitanas išsitraukė iš striukės storą voką ir trumpais, storais neišpuoselėtais pirštais pradėjo skaičiuoti šimtus. Eiprilė gūžėsi ant baltos laikraštinio popieriaus skiautės, apsupta dantingų baidyklių ir žiaurių kelių spalvų keverzonių. Gitanas metė pluoštą šimtinių ant Idenos stalo.

– Trys tūkstančiai, – tarė jis, – už tris pirmas savaites.

– Be abejo, jam bus nupirktas lėktuvo bilietas verslo klase, – tarė Idena.

– Taip, sutinku.

– Ir suteiktos pirmarūšės gyvenimo sąlygos Vilniuje.

– Būtinai, viloje yra kambarių.

– O kas jį apsaugos nuo nusikaltėlių?

– Galima sakyti, aš irgi šioks toks nusikaltėlių pasaulio autoritetas, – tarė Gitanas ir nepatikliai, droviai šyptelėjo.

Čipas atidžiai apžiūrėjo ant Idenos rašomojo stalo išsisklaidžiusius žaliuosius. Pimpalas stovėjo, gal jis susijaudino išvydęs tokią krūvą pinigų, gal įsivaizdavęs ištvirkusias puikias devyniolikmetes, o gal pakako minties, kad įsės į lėktuvą ir atsidurs už penkių tūkstančių mylių nuo košmariško savo gyvenimo Niujorke. Kvaišalai visada seksualūs, nes teikia galimybę pabūti kitu žmogumi. Kiek metų praėjo nuo to laiko, kai jis suvokė, kad nuo „žolės“ viso labo pradeda kliedėti ir nebegali užmigti, o vien pagalvojęs apie kvaišalus susijaudina. Tebesiilgėjo to jausmo, kai atrodo, kad esi pabėgęs iš kalėjimo.

Jis palietė šimtines.

– Iškart per internetą užsakysiu jums abiem lėktuvo bilietus, – tarė Idena. – Galite išvykti tučtuojau!

– Tai apsiimi? – paklausė Gitanas. – Daug darbo, daug pramogų. Rizika nedidelė. Tačiau vis dėlto yra. Į žmones prasimušti visada rizikinga.

– Suprantu, – tarė Čipas, čiupinėdamas šimtines.

Per iškilmingas vestuves Inida tikrai patirdavo tėvynės meilės antplūdį – Vidurio Vakarų ir ypač Sent Džudo meilės, nes jai tat buvo vienintelis tikras patriotizmas ir vienintelis tikras dvasingumas. Ji gyveno valdant tokiems prezidentams kaip sukčius Niksonas, kvaiša Reiganas, šlykštūnas Klintonas, todėl seniai liovėsi kiekviena proga mosuoti JAV vėliava ir nusivylė ne vienu stebuklu, išmelstu iš Dievo; bet per šeštadienio vestuves alyvoms žydint apsidairiusi iš savo klapto Rojaus slėnio presbiterijonų bažnyčioje ji išvysdavo du šimtus mielų žmonių ir nė vieno bjauraus. Visos jos draugės buvo mielos, jų draugės irgi, o kadangi malonūs žmonės paprastai išaugina mielus vaikus, Inidos pasaulis priminė pievelę, tankiai prižėlusią miglių, kurios visiškai nustelbdavo bet kokį blogį. Pavyzdžiui, jei prie altoriaus, įsikibusi Kerbiui į parankę, eidavo kuri nors iš Esteros ir Kerbio Rutų dukterų, Inida prisimindavo, kaip ji vaikystėje kalėdodavo balerinos kostiumu, prekiaudavo skaučių keptais sausainėliais ir prižiūrėdavo mažutę Denizą ir kaip Rutų mergaitės, net studijuodamos geruose Vidurio Vakarų koledžuose, per atostogas niekada neužmiršdavo pasibelsti į Inidos užpakalines duris ir papasakoti apie įvykius Rutų namuose, dažnai svečiuodamosi ne trumpiau kaip valandą (ir Inida suprato, jog ne dėl to, kad Estera liepusi ją aplankyti, o dėl to, kad jos – geros Sent Džudo mergaitės, kurias nuoširdžiai domina kiti žmonės), ir Inidai širdis sugrusdavo iš pasididžiavimo išvydus, kad dar viena miela, geraširdė Rutų mergaitė susilaukė atlygio, – jauno tvarkingai apsikirpusio kaip vyriškų drabužių reklamose vaikino ištartų santuokos įžadų, – labai šaunaus jaunuolio, tikinčio šviesia ateitimi, mandagiai besielgiančio su pagyvenusiais žmonėmis ir susilaikančio nuo ikisantuokinio sekso, dirbančio visuomenei naudingą darbą, kaip antai: elektrotechniko ar gamtosaugininko, kilusio iš mylinčios, tvirtos tradicinės šeimos ir norinčio sukurti mylinčią, tvirtą tradicinę šeimą. Tokių jaunuolių netrūko

net dvidešimtojo amžiaus pabaigoje (nebent Inidą smarkiai apgavo išvaizda), o Sent Džude jų buvo dauguma. Visi jauni vaikinai, kuriuos ji prisiminė dar skautus, besinaudojančius jos pirmo aukšto tualetu ir kasančius jai sniegą nuo tako, daugybė Dribletų, įvairūs Personai, dvyniai Šumpertai, visi tie tvarkingai apsikirpę ir dailūs jauni vyrai (kurie paauglei Denizai, nors Inida tyliai siusdavo, atrodė juokingi ir neverti dėmesio) jau nuėjo (ar netrukus nueis) prie protestantiško altoriaus Vidurio Vakaruose, pasikeitė santuokos įžadais su mielomis, paprastomis mergaitėmis ir įsikūrė Sent Džude ar bent toje pačioje laiko juostoje. Tačiau širdies gilumoje Inida nuo dukters skyrėsi ne taip smarkiai, kaip norėjo, todėl žinojo, kad smokingai būna ir gražesnių spalvų negu dulsvai mėlyna, kad pamergių suknelės siuvamos ir iš įdomesnės medžiagos negu krepdešinas; ir vis dėlto, nors sąžinė neleido jai pavadinti tokių vestuvių elegantiškomis, réksmingesnė, linksmesnė jos esybės pusė dievino jas, nes įmantrumo stoka patikino susirinkusius svečius, jog dviem susijungiančioms šeimoms tam tikros vertybės svarbesnės už prašmatnumą. Inida mėgo suderintas spalvas ir laimingiausia jausdavosi vestuvėse, kuriose pamergės, įveikusios savanau-diškas paskatas, vilkėdavo sukneles, priderintas prie puokščių, kokteilių servetėlių, torto glajaus ir dovanėlių svečiams kaspi-nų. Jai patikdavo, kai po apeigų Čiltsvilio metodistų bažnyčioje Čiltsvilio „Šeratone“ būdavo iškeliamą kukli vestuvių puota. Jai patikdavo, kai prabangesnės vestuvės po apeigų Rojaus slėnio presbiterijonų bažnyčioje baigdavosi „Dipmyro“ klube, kur net prisiminimui dalijami suvenyriniai degtukai (*Dinas ir Triša, 1987 m. birželio 13 d.*) būdavo priderinti prie pagrindinės spalvos. Žinoma, visų pirma turėjo derėti nuotaka ir jaunikis: jie turėjo būti panašios kilmės, panašaus amžiaus ir išsilavinimo. Kartais nelabai artimų Inidos draugų iškeltose vestuvėse nuotaka būdavo storesnė arba gerokai vyresnė už jaunikį arba jaunikio šeima

būdavo ūkininkai iš kokio valstijos šiaurinės dalies miestelio, aiškiai pritrenkti „Dipmyro“ prabangos. Tokiame pobūvyje Inidai darydavosi gaila jaunavedžių. Ji neabejodavo, kad ši santuoka nuo pat pirmos dienos patirs sunkumų. Tačiau paprastai vienintelė nedarni gaidelė „Dipmyre“ būdavo nepadorus tostas, paskelbtas kokio nors nereikšmingo pabrolio, dažnai jaunikio koledžo laikų draugo, dažnai ūsuoto arba neryžtingu smakru, būtinai išraudusio nuo alkoholio, – jis kalbėdavo, lyg būtų kilęs ne iš Vidurio Vakarų, o iš kokio miesto labiau į rytus, ir stengdavosi pasižymėti pokštaudamas apie ikisantuokinį seksą, todėl jaunikis ir nuotaka parausdavo arba juokdavosi užmerktomis akimis (Inida jausdavo, jog iš tiesų jaunesiems visai nelinksma, tačiau jie iš prigimties taktiški ir nenori, kad įžeidėjas suprastų, kokia įžeidžiama jo pastaba), apykurtis Alfredas pakreipdavo galvą, o Inida akimis vedžiodavo po kambarį, kol išvysdavo draugę, su kuria galėtų susižvelgti nepritariamais žvilgsniais.

Alfredas irgi mėgo vestuves. Jam atrodė, kad tai vienintelis pobūvis, turintis tikslą. Veikiamas vestuvinių apžavų, jis leisdavo Inidai nusipirkti naują suknelę, nupirkti jam naują kostiumą ir dovaną – pirmarūšį tikmedžio salotinių servizą dešimčiai asmenų, nors šiaip būtų draudęs taip neišmintingai švaistyti pinigus.

Inida laukė dienos, kai Deniza paūgės, baigs koledžą ir ji iškels labai prašmatnias vestuves ir puotą (deja, ne „Dipmyre“, nes astronominės „Dipmyro“ kainos buvo ne Lambertų kišenei, beveik visi jų draugai gyveno turtingiau) dukrai ir aukštam, plačiapečiui, veikiausiai skandinavų kilmės jaunuoliui, kurio geltoni plaukai atsvers per tamsius ir per daug garbanotus Denizos plaukus, paveldėtus iš Inidos, bet visais kitais atžvilgiais jie puikiai derės. Todėl Inidai vos neplyšo širdis, kai vieną spalio mėnesio vakarą, nepraėjus nė trimis savaitėms po prašmatniausios „Dipmyre“ iškeltos vestuvių puotos, – frakuoti vyrai,

šampano fontanas, sraigtasparnis aštuonioliktame take, varinių pučiamųjų oktetas, grojantis fanfaras (Čakas Meisneris ištekino dukrą Sindę), – paskambino Deniza ir pranešė su viršininku nuvažiavusi į Atlantik Sitį ir susituokusi teismo rūmuose. Inidos skrandis niekad nestreikuodavo (ji niekad nevemdavo, niekad), bet staiga ji turėjo perduoti ragelį Alfredui ir pulti į tualetą, kur klūpodama ilgai gaudė orą.

Pernai pavasarį Filadelfijoje ji ir Alfredas valgė vėlyvus pietus triukšmingame restorane, kur Deniza žalojo sau rankas ir veltui švaistė jaunystę. Po puikių, tik per riebių pietų Deniza užsimetė supažindinti juos su vyriausioju virėju, kuris buvo jos mokytojas ir kuriam ji dabar virė ir plušo. Vyriausiasis virėjas Emilis Bergeris buvo žemaūgis rūškanas vidutinio amžiaus žydas iš Monrealio, akivaizdžiai manantis, jog darbe dera vilkėti senus teniso marškinėlius (it kokiam prastam putraviriui, pamane Inida – nei palaidinės, nei kepuraitės), o dažnai skustis neverta. Inidai Emilis būtų nepatikęs, jinai būtų jį niekinusi, net jei iš Denizos susižavėjusios minos, kai Emilis kalbėdavo, nebūtų supratusi, kad jis daro nesveikai didelę įtaką dukteriai. „Pyragai su krabais baisiai riebus, – pasiskundė ji virtuvėje. – Po vieno kąsnio užsikišo.“ O Emilis, užuot atsiprašęs ir supeikęs savo valgį, kaip juo dėtas būtų padaręs bet kuris mandagus Sent Džudo vyriškis, sutiko, jog „lengvas“ pyragas su krabais būtų nuostabus, visa bėda, ponija Lambert, kad jo iškepti neįmanoma. Krabų mėsa nėra lengvas valgis. Deniza įdėmiai klausėsi jų pokalbio, lyg būtų jį parašiusi ar mokiusis atmintinai. Lauke prie restorano atsisveikindama su dukra, grįžtančia baigti keturiolikos valandų pamainos, Inida neužmiršo pasakyti: „Koks žemaūgis vyriškis! Tipiškas žydas.“ Nepavyko ištartį šių žodžių ramiai, kaip ji norėjo, balsas buvo spigus ir plonas, o iš šalčio Denizos akyse ir kartėlio raukšlelių aplink lūpas ji suvokė įžeidusi dukterį. Kita vertus, viso labo pasakė tiesą. Ir ji nė akimir-

ką nemanė, kad Deniza, nors ir nebrandaus proto romantikė, nors ir pasirinkusi nepraktišką profesiją, bet vos dvidešimt trejų, gražaus veido ir figūros, juk jai visas gyvenimas prieš akis, iš tiesų susitikinėtų su tokiu vyriškiu kaip Emilis. Ką jaunai moteriai daryti su savo kūnu laukiant brandos, juk merginos dabar išteka nelabai jaunos, iš teisybės, Inida nelabai nutuokė. Jai atrodė, kad galbūt priimtinas bendravimas trise ar keturiese, trumpai drūtai – vakarėliai! Tačiau viena tiesa ji tikėjo šventai, tuo karščiau, kuo smarkiau iš jos tyčiojosi žiniasklaida ir populiarius pramoginis menas: seksas iki vestuvių yra nedoras.

Ir vis dėlto, tą spalio vakarą klūpant prie klozeto, Inidai top-
telėjo atskalūniška mintis, kad motiniškai rėždama pamokslus galbūt elgėsi nelabai išmintingai ir per daug sureikšmino santuoką. Jai dingtelėjo, kad galbūt Deniza taip skubotai ištekėjo iš dalies norėdama pasielgti kaip pridera ir įtikti motinai. Inidai iškilo bjaurus lyg dantų šepetukas unitaze, lyg negyvas svirplys mišrainėje, lyg sauskelnės ant pietų stalo klausimas: ar nebūtų geriau, jei Deniza, užuot ištekėjusi už Emilio, būtų nusidėjusi, susitepusi dėl savanaudiško akimirkos malonumo, praradusi skastybę, kurios kiekvienas padorus jaunas vyras turi teisę tikėtis iš būsimos nuotakos. Nors visų pirma Deniza neturėjo susižavėti Emiliu! Taip pat Inida vargo su Čipu ir net su Gariu: jos vaikai skyrėsi nuo kitų. Jie nenorėjo dalykų, kurių norėjo ji, visos jos draugės ir draugai ir visi jos draugų vaikai. Jos vaikai troško iš esmės, gėdingai kitokių dalykų.

Akies kraštelio žiūrėdama į vonios kambario kilimą, kuris buvo daug purvinesnis, negu jai atrodė, reikės jį pakeisti prieš šventes, Inida klausėsi, kaip Alfredas siūlo nusiųsti Denizai porą lėktuvo bilietų. Ją pritrenkė tariama Alfredo ramybė išgirdus naujieną, kad vienintelė duktė žengė svarbiausią žingsnį savo gyvenime nepasitarusi su juo. Bet kai jis padėjo ragelį, išėjusi iš vonios kambario išklaudyti jo paprastų žodžių, girdi, gyvenimas

pilnas staigmenų, ji pamatė, kaip keistai dreba jo rankos. Virpuly buvo ne toks įtemptas ir sykiu smarkesnis negu kartais jam geriant kavą. O kitą savaitę, kol Inida bandė sukstis iš žeminančios padėties, kurioje atsidūrė per Denizą, ir 1) paskambino geriausioms draugėms ir dėdamasi, jog baisiai džiaugiasi, paskelbė, kad Deniza netrukus išteka už žavingo kanadiečio, taigi, bet ji norėtų, kad apeigose dalyvautų tik artimiausi giminės, o vyrą pristatysianti per paprastą, neoficialų Kalėdų pobūvį (nė viena Inidos draugė nepatikėjo jos džiaugsmu, bet įvertino pastangas nuslėpti kančią; kai kurioms net užteko takto nepaklausti, kuriose parduotuvėse Deniza atsirinkusi vestuvines dovanas), ir 2) užsakė, neatsiklaususi Denizos, du šimtus graviruotų kvietimų ne tik trokšdama, kad vestuvės atrodytų įprastesnės, bet ir vilddamasi bent iš dalies sulaukti atlygio už dešimtis tikmedžio salotinių servizų, kuriuos su Alfredu išdovanojo per pastaruosius dvidešimt metų: šią ilgą savaitę Inida niekaip negalėjo išmesti iš galvos Alfredo keisto naujo virpulio, ir kai jis galiausiai sutiko nueiti pas gydytoją, buvo nusiūstas pas daktarą Hedžpetą ir jam buvo nustatyta Parkinsono liga, pasąmonėje ji atkakliai tebesiejo jo ligą su Denizos pranešta naujiena ir kaltino dukrą dėl greit ir staiga pablogėjusio savo gyvenimo, nors daktaras Hedžpetas pabrėžė, jog drebamojo paralyžiaus kilmė nėra psichinė, o pasireiškia jis pamažu. Šventės artėjo, daktaras Hedžpetas davė jai ir Alfredui lankstinukų ir brošiūrų, kurių mediciniškai pilkos spalvos, niūrūs brūkšniniai piešiniai ir baugios nuotraukos pranašavo nykią, slogią, baisią ateitį, ir Inida beveik nebeabejojo, kad Deniza ir Emilis sužlugdė jai gyvenimą. Tačiau Alfredas griežtai paliepė neišsiduoti, kad Emilis jų šeimoje nelaukiamas. Todėl per jaunavedžių pobūvį sveikinama senų šeimos draugų, kurie mylėjo Denizą ir manė, kad ji labai miela (nes Inida, auginama dukterį, nuolat pabrėždavo, kaip svarbu gražiai elgtis su pagyvenusiais žmonėmis) (ar tik nebuvo jos santuoka perdėto

gerumo pagyvenusiam žmogui išraiška?), Inida nutaisė šypsena, nors ją labiau derėjo užjausti. Ji taip stengėsi dėtis linksma ir patenkinta, paklusti Alfredui, maloniai sutikti pagyvenusį žentą ir nė žodžio nepasakyti apie jo tikėjimą, jog po penkerių metų, kai Deniza su Emiliu išsiskyrė, jos gėdai ir pykčiui nebuvo ribų, juolab kad šią žinią irgi reikėjo pranešti draugams. Ši santuoka jai reiškė baisiai daug, ji iš kailio nėrėsi bandydama su ja apsiprasti, todėl manė, jog Deniza mažų mažiausiai galėjo nesiskirti.

– Ar gauni kokią žinelę nuo Emilio? – paklausė Inida.

Deniza plovė indus Čipo virtuvėje.

– Kartais.

Inida įsitaisė prie valgomojo stalo karpyti kuponų iš žurnalų, kuriuos išsitraukė iš „Nordic Pleasurelines“ krepšio. Lietus pliaupė padrikais šuorais, čaižančiais ir migla aptraukiančiais langus. Alfredas užsimerkęs sėdėjo ant Čipo šezlongo.

– Pamaniau, – tarė Inida, – kad jei reikalai būtų susitvarkę ir jūs nebūtumėt išsiskyrę, Emilis po metų kitų būtų senis. O prižiūrėti senį – sunkus darbas. Negali įsivaizduoti, kokia milžiniška atsakomybė.

– Po dvidešimt penkerių metų jis bus jaunesnis negu dabar tėtė, – atšovė Deniza.

– Nežinau, ar kada tau pasakojau apie savo bendraklasę Normą Grin, – neatlyžo Inida.

– Apie Normą Grin tu man pasakoji kiekvieną kartą, kai susitinkam.

– Na, tai žinai jos istoriją. Norma susipažino su vienu vyriškiu, Moidu Voinovičium, tikru džentelmenu, gerokai vyresniu, gerai uždirbančiu, ir pametė galvą dėl jo. Jis nuolat vesdavosi ją į „Morelli's“, „Steamer“, „Bazelon Room“, tačiau buvo viena kliūtis...

– Mama.

– Vienintelė kliūtis, – nenusileido Inida. – Jis buvo vedęs. Bet Norma neketino dėl to jaudintis. Floidas pasakė, kad jis

vedęs tik kol kas. Pasakė, kad padarė didelę klaidą, kad jo santuoka siaubinga, kad žmonos niekad nemylėjo...

– Mama.

– Ir jis ketina su ja skirtis. – Pasakodama Inida užsimerkė iš malonumo. Ji žinojo, kaip Denizai nepatinka ši istorija, bet daugelis dalykų Denizos gyvenime Inidai irgi nepatiko. – Taip jie gyveno daug metų. Floidas buvo labai švelnus ir žavingas, Norma prasidėjo auksinis gyvenimas, kurio vargingi jos bendraamžiai negalėjo suteikti. Norma pamėgo prabangą, be to, Floidą ji susitiko tokio amžiaus, kai mergina įsimyli beatodairiškai, o Floidas saikstėsi išsiskirsių su žmona ir vesių Normą. Tuo metu tėtė ir aš susituokėm, gimė Garis. Prisimenu, kaip Norma kartą atėjo į svečius, kai Garis buvo mažas, ir nenorėjo paleisti jo iš glėbio. Ji mylėjo mažus vaikus, jai buvo taip malonu myluoti Garį, kad man siaubingai jos pagailo, nes tuo metu su Floidu ji jau susitikinėjo daug metų, o jis tebebuvo vedęs. Pasakiau: „Norma, negalima laukti amžinai.“ Ji atsakė, kad bandė nutraukti ryšius su Floidu. Net eidavo į pasimatymus su kitais vyrais, bet jie buvo jaunesni ir jai atrodė nebrendilos, Floidas buvo penkiolika metų vyresnis ir iš tiesų brandus vyras, puikiai suprantu, kaip vyresnio vyriškio branda gali patraukti jaunesnę moterį...

– Mama.

– Žinoma, jaunesni vyrai ne visada turėdavo iš ko vestis Normą į prašmatnius restoranus, pirkti jai gėlių ir dovanų, kaip Floidas (nes jis tapdavo tiesiog neatsispiriamai žavus, kai ji netekdavo kantrybės), be to, daugelis tų jaunų vyrų norėjo vaikų, o Norma...

– Buvo nebejauna, – užbaigė Deniza. – Atnešiau deserto. Nori?

– Juk žinai, kas įvyko.

– Taip.

– Labai liūdna istorija, nes Norma...